

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Thomae Młodzianowski, Polonie, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Metaphysica, Logica, Octo Libris Physicorum, Generatione, Corruptione
Et Anima

Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682

Dif. II. An dentur & quid sint connotata.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95667)

trialiter requisitum. Quod si putes non coherentes esse hos terminos, esse aliquid extrinsecum, intrinsecè tamen requiri, dic ergò necessario requiri.

ASSERO III. *Sublato obliquo non dico manere Connotationem quoad entitatem.* Sublato item termino non dico manere entitatem relationis, sed tantum dico sublato termino manere fundamentum relationis, sublato obliquo manere subjectum connotationis, denominationis, formalitatis. Quod autem non dicamus, tunc manere relationem aut connotationem quoad entitatem, dicta variatione posita. Ratio est, quia quando dicitur manere relatio quoad entitatem, vel connotatio, notatur hac phrasi, manere totum id, quod requiritur ut habeatur completa ratio connotationis, relationis, &c. cum autem compleatur ratio relationis termino, & ratio connotationis obliquo ut dictum, ideo quando tollitur terminus, vel obliquum, non rectè dicitur, manere relatio aut connotatio quoad entitatem. Deinde tenent aliqui ex Connotatistis, personam humanam, esse ipsam naturam humanam, prout non unitam perfectiori. Casu verò quo uniatur perfectiori v. g. Verbo, destructoque hoc obliquo *ly prout non unitam perfectiori*, deberet dici, manere adhuc quoad entitatem personam humanam, quia manet natura humana, quæ phrasi videtur esse dura, nec conformis locutionibus Patrum in hac materia, non erit autem durum dicere, manere in Christo subjectum, quod potest fortiri & habere alias, rationem personæ humanæ.

PRÆMITTO VII. *Ad presentem etiam questionem revocari; quid sit habere rationem partis*, sed id translatum hinc est ad materiam de Relatione, de Pœnitentia; ubi actum an peccatum sit pars intrinseca Pœnitentiæ, & ad Materiam de Sacramentis, videantur dicta ibidem.

Hoc tantum addo si nomine partis non intelligatur quidquam aliud, quam id, sine quo res nec esse nec concipi potest, indubiè sine obliquo connotatio & sine termino relatio, nec esse nec concipi poterit. Sed cum ille terminus expressè dicatur ab Aristotele esse aliud, obliquumque illud, etiam respectu connotationis, est obliquum, adeoque non connotatio, sed aliud quid, quomodo jam & terminus & obliquum pars erunt, si tamen concedas revera illum terminum esse aliud; adeoque quid extrinsecum, itemque obliquum esse speciem ipsius aliud, hoc tamen non ob stare, quominus sit pars, vera erit in re doctrina, sed videtur phrasis non esse bona, nam pars intrinsecitatem vult, non aliena-

tem.

DIFFICULTAS II.

An dentur & quid sint connotata.

DICENDUM est I. *Dari Connotata.* Ita Schola nominalium, quorum pars Connotatistæ & ex antiquis Occam, Gregorius. Heræus, Suarez Disput. 47. Metaphysica Sect. 2. n. 20. & omnes ii qui per connotata actus Dei liberos explicant. Est autem contra Arriaga Disput. 12. Logica, & contra Oviedo.

PROBATUR I. Conclusio auctoritate.

I. AUCTORITAS est ex Cap. ad aliquid. Ubi dicit: *Omnia autem que sunt ad aliquid, ad convertentiam dicuntur ut Servus Domini Servus, & Dominus Servi Dominus*, i. etiam Politicorum cap. 3. *quapropter Dominus Servi est Dominus solum, sed illius non est, Servus autem non solum Domini Servus, sed omnino illius.* Ex quo ita formatur Argumentum, si non darentur Connotata, non darentur tales entitates, quæ dicerent in recto fundamentum vel subjectum, in obliquo aliquid aliud, non tanquam partem componentem, sed dantur tales entitates per Aristotelem. Ergo dantur connotata. Major est ex statu questionis petita. Minor probatur, quia Aristoteles Servum dicit Domini Servum, & Dominum dicit esse Servi Dominum, & si utrumque hoc esset tanquam pars componens, dixisset Servum, esse Servum & Dominum, Dominum autem, dixisset Dominum & Servum. Neque valet si dicas phrasas Aristotelicas non esse exactas, debuisseque dicere Aristotelem quod esse Servum sit esse Dominum & Servum, non inquam valet; quia nulla est ratio, quod hic Aristoteles improprie loquatur, impropriatatemque probare deberent oppositi, præcipue autem cum alias Aristoteles explicans v. g. compositum, quod partibus stat intrinsecè, æqualiter & materiæ & formæ meminit, appellans illud esse materiam & formam, Unum appellans illud esse ex actu & potentia, æquali significatione utrumque ponendo. In denominatione autem servi, non æqualiter ponitur Dominus & Servus.

II. AUCTORITAS est ex Cap. IV. Metaphys. text. II. Ex quo sic arguitur si non darentur connotata, non de uno diceretur Musicus & homo, sed de uno dicitur inquit ille. Ergo dantur connotata. Sequela probatur. Si non darentur connotata, Musicum, v. g. de Petro dictum, esset Petrus & Musica, Homo autem dictum de eodem Petro, non esset Petrus & Musica, sed Petrus & animal rationale. Ergo Musicum non de eodem diceretur, de quo diceretur animal rationale. In connotantium autem sententia dicitur Musicum & homo de eodem, quia scilicet Musicum est ipse Petrus prout est principium soni artificiosi, homo autem dictum de Petro est ipse Petrus, prout est animal rationale.

nale. Quamvis autem cum dico Petrus & Musica: Petrus & animal rationale: utrobique etiam apud oppositos recurrit Petrus, in secunda tamen illa considerabilitate nihil occurrit de Musico, non enim recurrit Musica: in nostris autem principiis recurrit de Musico, cum ipsum Musicum per nos dicat in recto ipsummet Petrum. Hi modi loquendi Aristotelis, saltem significant mentem illius.

III. AUCTORITAS. Divi Thomae ex Opusculo 48. cap. 2. Ubi ille tractans quid sit similitudo fortis cum Platone *solum inquit est ipsa albedo, ut se habet ad albedinem Platonis, ut ad terminum*, citat pro eadem sententia Suarez, Anselmum in Monologio cap. 24. Augustinum lib. 5. de Civitate cap. 16. Damascenum in sua Dialectica cap. 50.

RESPONDEBIS. Cum Arriaga per haec S. Thomae verba non reduplicari solam albedinem Sortis, sed & albedinem Platonis idque tanquam partem intrinsecam similis; ad eum modum, quo cum dico paries albus est disgregativus visus, super albedinem fit reduplicatio, tanquam super partem intrinsecam.

CONTRA. Quia cum in similitudine Sortis, in recto, ponatur nonnisi albedo Sortis & non ponitur in recto albedo Platonis, ponitur ipsissima phrasis & mens Connotantium. Deinde quod reduplicetur albedo in ratione disgregativi visus, hoc inde est, quia non potest salvari aliter ratio disgregativi. S. autem Thomas expressè salvat similitudinem Sortis cum Platone per albedinem nonnisi solius Sortis in recto positam.

PROBATUR II. Conclusio rationibus Suarii.

I. RATIO est. Secundum quod eam sibi opponit Arriaga Disp. 12. Sect. 8. n. 30. terminus connotationis, relationis &c. debet esse extra ipsam relationem, connotationem, &c. connotatio enim, relatio &c. non respicit se ipsam sed obliquum illius connotationis, terminum relationis &c. Ergo est extra ipsam connotationem, relationem &c.

RESPONDET ARRIAGA. Quod terminus relationis praedicamentalis non debeat esse extra ipsam relationem, licet extra relationem transcendentalem debeat esse terminus relationis transcendentalis, & ne paritate urgeatur docet relationem praedicamentalem non esse veram relationem.

CONTRA. Quia hujus ipsius nulla adfertur ratio, & sicut non est major ratio cur terminus relationis transcendentalis debeat extra relationem transcendentalem, non verò terminus relationis praedicamentalis, ita nec est ratio, cur transcendentalis relatio sit vera relatio, non autem praedicamentalis. Deinde ex eo debet terminus relationis transcendentalis esse extra relationem transcendentalem, quia ex definitione

relationis debet esse ad aliud. Ergo ubicunque non est aliud, nec erit relatio, consequenter fugis à statu quaestionis, si dicas in relatione terminum esse partem intrinsecam, & tamen hoc ipsum dicis non esse veram relationem, per quod etiam obviari debet aliis ejus in simili dictis.

Quod autem recurrit ad hoc Arriaga ex eo simile nullum dicere respectum seu relationem; quia nec numerus binarius dum constituit par, ullam dicit relationem. Id etiam non convincit, nego enim quod etiam binarius non involvat partes dicentes ad se ordinem partium, respectum diversitatis &c. vide alia in simili supra dicta de internoscentia intrinseci, & si simile; non est relatum, convellitur tota doctrina de fundamentis relationum realium, de quibus alias.

II. RATIO. Suarii est, verè dicitur Petrus Joanni similis, quod dici non posset, si similitudo Petri includeret Joannem, alias esset similis sibi ipsi.

RESPONDET ARRIAGA. Petrus est similis Joanni secundum se concedo, est similis secundum quid nego, nam secundum quod similis est Joanni includit Joannem. Cum autem Petrus secundum se non includat Joannem, verè dicitur non esse similis sibi ipsi.

CONTRA. Quia si secundum se est: similis Joanni Petrus debet in illo secundum se simili, includere ipsummet Joannem, quia debet includere similitudinem, quae similitudo includit Joannem & Petrum, cum definitivè sit, utrumque hoc extremum. Ergo adhuc ut voluit Suarez Petrus similis Joanni, erit similis sibi ipsi.

Hoc ipsum sic aliter proponitur; Si Petrus est similis in albedine Joanni secundum se, vel est similis secundum quod commune illi est cum Joanne habere albedinem; Ergo secundum quod est similis cum Joanne, & tamen haec similitudo utrumque claudit; Quod si dicas secundum aliquam aliam rationem Petrum similem esse Joanni, inferam non esse similem, similitudo enim non potest esse, nisi ex eo, quod sua albedo; non sit solitaria. Tota vis hujus medii termini in hoc stat, quia simile esse, debet esse ratione similitudinis; similitudo autem utrumque claudit, tanquam partem. Ergo esse simile alteri, est esse simile sibi ipsi.

III. RATIO ejusdem est, relatio Filii in divinis nec inadèquate constituit Paternitatem, sed tantum est terminus illius. Ergo & in Creatis.

RESPONDET ARRIAGA. Si relatio Filii in divinis est transcendentalis, non constituit etiam inadèquate Paternitatem Filii. Caterum si haec relatio sit praedicamentalis (quod ego, inquit, probabiliter judico) conflabitur ex ipsa Paternitate & Filiatione.

CONTRA. Tum quia docet Arriaga relationem praedicamentalem, ut vidimus supra non esse

esse veram relationem. Ergo nec inter Patrem æternum & Filium, erit vera relatio. Ergo nec vera distinctio, cum hæc ex sensu Patrum, petatur à relatione, unde illud est effatum, sola relatio multiplicat Trinitatem. Quod argumentum etiam contra aliam ejusdem phrasin urgeri potest, in quantum relationem prædicamentalem, docet, esse, secundum dici. Tum quia ut urgebatur supra, non est major ratio de relatione transcendentali quam prædicamentali: tum quia illa relatio, non est quid distinctum à producente & producto, si ergo relatio v. g. Paternitatis, conflatur ex Paternitate & Filiatione, etiam in sensu reali, esse producentis in Patre, conflabitur ex esse producti. Consequenter productum, producet se ipsum saltem inadæquatè.

PROBATUR III. Tum quia relatio non est fundamentum & terminus. Ergo neque reliqua Connotativa, erunt utrumque quod importatur extremum. Tenet enim Paritas. Antecedens probatur. Relatio est, cujus totum esse est ad aliud se habere, hæc enim est ejus definitio. Fundamentum & terminus simul sumpti non sunt id ejus totum esse, est ad aliud se habere, illud enim aliud est ipsemet terminus, qui inclusus in fundamento & termino, non est sibi aliud. Ergo fundamentum & terminus simul sumpta non sunt relatio. Modum defendendi hoc argumentum & restaurandi contra hætenus datas responsiones vide citato loco in materia de Pœnitentiâ.

Idem sic proponitur: terminus in relatione vel est aliud relationi, vel non est aliud relationi; si est aliud relationi, Ergo illam non componit intrinsecè, quia nullum aliud, est intrinsecum ei, cui est intrinsecum, aliàs ipsum esse, ipsimet esse, aliud esset; si autem terminus relationi non est aliud, ergo ille terminus non est aliud, quia in præsentili aliud & terminus coincidunt, idem enim est dicere; relatio est, cujus totum esse, est ad aliud se quodammodo habere, ac dicere: relationis est totum, est ad terminum quodammodo se habere, & probat hoc ipse status quæstionis in quo disputamus. Tum quia si relationem prædicamentalem constitueret terminus intrinsecè, non verò transcendentali, non posset dari conceptus communis utrique, qui tamen exprimat lineam referendi, quis enim ille? Paritasque sic urgetur. Posito toto esse intrinsecò Relationis transcendentalis in ipsomet fundamento, sumpto cum ratione fundandi, tamen non potest haberi relatio, non posito termino tanquam aliquo intrinsecò extrinsecè requisito. Ergo idem dicendum de Relatione prædicamentali. In idem recidit si dicas: Terminus non est pars Relationis transcendentalis. Ergo neque prædicamentalis. Hoc ipsum sic proponitur: Major est intrinsecitas relationis transcendentalis quam

prædicamentalis. Illa enim prior est essentialis, si major intrinsecitas, debet esse minor involventia extrinseci, major enim intrinsecitas, magis est exclusiva extrinsecitatis, & tamen hoc non obstante positaq; intrinsecitate relationis transcendentalis, impossibile est illam esse sine aliquo extrinsecò, quod est terminus.

RESPONDETUR I. Fundamentum Relationis transcendentalis, nunquam potest amittere relationem transcendentali: & si per impossibile periret terminus, maneret adhuc relatio. Unde si visio albi, per impossibile maneret per eunte albo, adhuc visio albi, dominaret album.

CONTRA. Tum quia fundamentum relationis prædicamentalis, sumptæ, unà cum relatione fundandi v. g. cum actione, cum unitate &c. nunquam potest amittere relationem, & si per impossibile periret terminus, & maneret fundamentum in circumstantia termini adhuc referret, quia referret per respondentem, etiam relatio transcendentalis. Tum quia si per impossibile maneret relatio sine termino, poneretur suppositio tollens seipsam, quia & esset ad aliud, per locum intrinsecum ut supponitur, quia esset relatio, & per locum intrinsecum non esset ad aliud, quia tolleretur terminus. Si est suppositio impossibilis tollens seipsam, nihil ex illa sequitur, inferreturque etiam sublatâ possibilitate creaturarum, posse esse omnipotentiam creaturarum. Exemplum de visione albi non est valdè aptum, quia ex probabili sententia potest esse divinitus perceptio visiva albi, non posito albo. Tum quia redit argumentum factum: quantumvis fundamentum relationis transcendentalis nunquam possit amittere relationem suam, hoc non obstante non est possibilis relatio hæc, sine termino, pendetque in suo esse ab illo extrinsecò quod est terminus, & præter habita sua intrinseca, essentialiter deposcit terminum. Ergo idem potest contingere in relatione prædicamentali: si enim hoc, quod nunquam potest amitti, pendet essentialiter ab aliquo extrinsecò tanquam termino, multò magis pendere potest id, quod potest amitti.

RESPONDETUR II. Aliud est de Relatione prædicamentali, quia hæc est ad terminum existentem adeoque potentem componere.

CONTRA. Cur sua possibilitate non componet illam? si suâ possibilitate potest illam terminare; ratioque oppositorum probat, quòd illa possibilitas quantumvis non existens, deberet componere relationem transcendentali, nam non posita possibilitate illius termini non ponetur relatio, posita illa cum reliquis, ponetur.

DICENDUM est II. *Triplitem nos posse formare conceptum de connotatis.*

I. CONCEPTUS est. *Secundum quod illa in re sunt, & sic non aliud in re sunt, nisi duo absoluta, vel extrema, & ita in re cæna, est sumptio cibi & vespe-*

& vespera. Ratio. Quia si hac in re non essent connotata, deberent in re esse unum in recto & aliud v. g. in obliquo. Jam autem in re rectum & obliquum nullum est, ipsumque illud obliquum v. g. in re spectatum, nihil aliud est, nisi ipsum illud extremum, ipsum illud absolutum &c.

II. CONCEPTUS est. *Secundum quod connotatum indiget concipi, & sic non aliud est nisi ipsum subjectum, alias & alias denominationes sortiens, ortas ab aliquo extrinseco intrinsece tamen requisito, sic v. g. denominatio Domini in Petro dicit pro subjecto ipsum Petrum prout de hac re libere disponere possit. Ratio hujus modi concipiendi connotata desumitur ex dictis, quia scilicet cum aliud extremum non possit esse intrinsecum, debet esse quid extrinsecum, quia tamen ingreditur conceptum definitivum debet esse quid intrinsece requisitum.*

III. CONCEPTUS de connotatis formari potest. *Secundum quod per modum formalitatum concipiuntur, & sic v. g. dum consideratur Petrus prout est principium actuum ratiocinandi intelligitur tunc pullulare formalitas rationalitatis, & in quantum Petrus est principium actuum sensandi, intelligitur pullulare formalitas animalitatis. Ratio hujus concipiendi modi est, quia ex una parte nihil verat concipi connotata per modum formalitatum; ex alia parte, nisi ita ut dictum est concipiantur, non concipientur per modum formalitatum seu formarum Metaphysicarum, hocque ipso quia Metaphysicarum ex modo concipiendi pullulantium.*

DICENDUM III. *Si connotatio accipitur secundum id quod dicit in obliquo, poterit interdum esse distinctio realis actualis.*

PROBATUR. Quia si accipitur animalitas Petri secundum id quod dicit in recto est ipsemet Petrus, secundum autem quod dicit in obliquo, dicitur principatus actus sensandi. Rursus si accipitur, rationalitas Petri, est ipsemet Petrus prout dicit principatus actus ratiocinandi: ubi in recto nulla erit distinctio, erit autem & quidem realis in ipsismet connotatis, nempe actibus sensandi, & actibus ratiocinandi.

DIFFICULTAS III.

Solvuntur Objectiones.

OBJICIT I. ARRIAGA. Ablato termino non perit aliquid intrinsecum nec quod pertineat formaliter etiam inadæquate ad rationem & essentiam similitudinis. Ergo etiam ablato v. g. termino manet denominatio similitudinis. Consequentia probatur. Quia paries habet in se formaliter & intrinsece totum illud propter quod dicitur similis. Ergo etiam modo debet dici similis.

RESPONDETUR. Retorquendo argumentum de relatione transcendentali. Retorquendo item si quis terminos quantitatis explicet per ipsam quantitatem & circumstantiam negationis ulterioris extensionis, destructa enim illa negatione per extensionem ulteriorem, manebit etiam entitas quanti, quæ ante erat, & tamen non manebit ipse terminus.

Directè autem dici potest, parietem habere in se formaliter & intrinsece illud totum quod requiritur tanquam intrinsecum ut habeat rationem similis, sed non haberet totum id quod requiritur tanquam extrinsecum, intrinsece requisitum. Alii dicunt manere tunc relationem secundum rectum, quia etiam solum rectum remanet, licet non remaneat aliquid in obliquo.

INSTAT I. Quando perit denominatio similis, vel perit sola vox, vel perit aliquid distinctum à voce, si perit sola vox, verè erit denominatio illa in re, quamvis ita vocari non possit; si non perit sola vox, ergo non manet tota entitas, significata per vocem similis. Ergo neque manet tota entitas, constituens formaliter simile.

RESPONDETUR. Non perire solam vocem. Illam verò Propositionem. Ergo non manet tota entitas significata per vocem similis distinguo, non manet tota entitas intrinsece requisita per modum subjecti Nego; non manet tota entitas significata tanquam quid extrinsecum, licet intrinsece requisitum. Concedo Majorem.

INSTAT II. Illa entitas est constituens simile quæ significatur per vocem simile. Atqui non solum subjectum significatur per vocem simile. Ergo non solum est subjectum entitas, constituens simile. Ergo & terminus constituet simile.

RESPONDETUR. Negando Majorem, quia alterutrum eorum quæ significantur per vocem simile, potest imò debet esse per modum extrinseci, quamvis intrinsece requisiti, si autem est per modum extrinseci, non est per modum componentis. Secundum autem usitatam phrasim illa est entitas constituens simile, quæ significatur in recto per vocem simile, concedo Majorem, quæ significatur non nisi in obliquo, nego Majorem.

INSTARI potest III. Quare non deberet dici perire tunc aliud extremum, in quo stat simile, cum in re per nos simile sint duo illa extrema.

RESPONDETUR. Revera tunc perire aliud extremum, sed in hoc est dissidium cum oppositis. Quia illud extremum non est pars, nec concipi debet per modum intrinseci secundum limitationes aliàs datas.

OBJICIT II. Idem. Nova denominatio realis, non potest advenire sine nova entitate reali. Ergo & nova denominatio intrinseca sine nova entitate intrinseca. Ergo etiam repugnabit deperdi